

VÁLASZADÓ

2020/8. augusztus

Fizetés csökkentés – családi kedvezmény

Kátások és a 12 milliós bevételi határok

Céges autók magánhasználata

Új tb-törvény fontos változásai

Kérdések és válaszok

ADÓ
2020

8

Kedves Olvasó!

A veszélyhelyzet időszakában a kedvezményezett ágazatba tartozó foglalkoztatottak és a munkahelymegőrző támogatásban részesülő, csökkentett munkaidős munkavállalók, valamint a munkahelyüket elvesztők esetében felvetődik a kérdés: hogyan lehet érvényesíteni a 2020-ban járó családi kedvezményt.

Tapasztalatok szerint sok katát választó adózó nincs tisztában azzal, mi a különbség a 12 millió forintos alanyi adómentesség és a 12 millió forintos kata bevételi határ között, pedig, ha ezt az értékhatárt megközelítik, és nem figyelnek oda, komoly problémájuk adódhat. Cikkünkben ennek elkerülésében igyekszünk segítséget nyújtani.

A július 1-jén hatályba lépett új Tbj. egyik legjelentősebb újítása – a munkaviszonyban álló dolgozó havi minimális adó- és járulékfizetési kötelezettségének bevezetése mellett – a nyugdíjasok biztosítási és járulékfizetési kötelezettségének megszüntetése, amely a szochotörvény vonatkozó szabályait sem hagyhatta érintetlenül.

A július 1-jétől minden belföldi adóalany által belföldön teljesített termékértékesítés, illetve szolgáltatásnyújtás esetén előírt adatszolgáltatási kötelezettséggel kapcsolatban viszont még mindig nem egyértelmű a jogértelmezés.

A cégek tulajdonában lévő vagy általuk üzemeltetett gépjárművek korlátlan magánhasználata nem minden esetben adómentes. Cikkünkben meg tudhatja, milyen szabályokra kell figyelni.

Csökkentett munkaidő, csökkentett fizetés: ez lesz a családi kedvezménnyel

A veszélyhelyzet időszakában a kedvezményezett ágazatba tartozó foglalkoztatottak és a munkahelymegőrző támogatásban részesülő, csökkentett munkaidős munkavállalók, valamint a munkahelyüket elvesztők esetében felvetődik a kérdés: hogyan lehet érvényesíteni a 2020-ban járó családi kedvezményt.

A koronavírus-világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében hozott rendkívüli szabályozás értelmében meghatáro-

zott ágazatba tartozó munkavállalók 2020. március–június hónapokban esedékes járulékalapot képező jövedelmét a 15 százalékos személyi jövedelemadón kívül csak a 4 százalékos mértékű természetbeni egészségbiztosítási járulék, de legfeljebb 7710 forint terheli. Esetükben ez azt jelenti, hogy év közben a havi munkabér személyijövedelemadó-előlegének megállapításánál legfeljebb annyi családi kedvezményt tudnak érvényesíteni, amennyire a 15 százalékos adóelőleg és az előbbieket szerint megállapított egészségbiztosítási járulék fedezetet biztosít.

Ugyancsak korlátozott a családi kedvezmény igénybevétele azok esetében, akik a csökkentett munkaidőre

járó bér kiegészítéseként három hónapon át munkahelymegőrző állami támogatást kapnak, amely köztehermentes, ezért csak a lecsökkent bér adója és járuléka mértékéig érvényesíthetik a családi kedvezményt.

A járvány időszakában, illetve a csökkentett munkaidőben történő foglalkoztatás következtében nem érvényesíthető családi kedvezmény azonban nem vesz el, ha a járványhelyzet megszűnése után a jogosultnak és/vagy a házastársának éves szinten lesz az összevont adóalapba tartozó annyi jövedelme (bér, megbízási díj, bérleti díj, egyéb), amelynek adója és járuléka lehetővé teszi a kiessett rész érvényesítését is. Ebből a szempontból jó hír, hogy 2020. július 1-jétől a 1,5 százalékos munkaerő-piaci járulék is része az egységes egyéni járuléknak, így ez is fedezete lehet a családi kedvezménynek.

A járvány miatt év közben kiesett családi kedvezmény utólagos érvényesítésének egyik lehetősége, hogy a különbözetet az adóbevallás (megosztás esetén a két fél adóbevallása) alapján utalja ki a NAV 2021-ben. Ennek érdekében nagyon fontos lesz majd az adóbevallási tervezet megfelelő módosítása. Ám ez a lehetőség a rendkívüli helyzet következtében jelentős többletkiadásokat elszenvedő gyermekes családok számára meglehetősen sovány vigasz, késői megoldás, különösen, hogy heteken belül szembesülnek az iskolakezdéssel járó elkerülhetetlen kiadásokkal is. Ezért felhívjuk a családbarát kifizetőket, munkáltatókat figyelmét a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (szja-törvény) 49. paragrafuszának (3) bekezdésére, amely szerint:

„Az adóelőleg-levonásra kötelezett kifizető (ideértve az adóelőleget megállapító munkáltatót is) az állami adó- és vámhatósághoz bejelentett módszerrel állapítja meg az adóelőleget, ha ezáltal az adóévi adó megállapításánál jelentkező adókülönbözlet mérsekélhető. Nem kell bejelentést tenni olyan módszer választása esetén, amelyet a számítástechnikai program kidolgozója az állami adó- és vámhatósághoz bejelentett”.

E rendelkezés alapján a kifizető/munkáltató megteheti, hogy az év hátralévő hónapjaiban úgynevezett „göngyöltéses” módszerrel állapítja meg az adóelőleget, beszámítva a család- ▶

di kedvezmény korábban még nem érvényesített részét is. Kétségtelen ugyanakkor, hogy ez adott esetben a bérszámfejtő program módosítását (illetve annak bejelentését) igényli, és csak azon munkavállalók esetében van értelme, akik számára ez a módszer nagyságrendileg érzékelhetően több nettó kifizetést eredményez.

Lesznek olyanok is, akik a rendkívüli helyzet megszűnte után sem tudnak elhelyezkedni, vagy az összevont adóalapba tartozó éves jövedelmük adója, járuléka nem teszi lehetővé a kiesett családi kedvezmény utólagos érvényesítését sem „göngyölitéssel”, sem az adóbevallásban, így esetükben véglegesen elvesz a kedvezmény egy része vagy egésze, mert az a következő évre nem vihető át. Ők elsősorban csak a családi pótlékra számíthatnak. Emellett a segítőkész munkáltató – igaz, korlátozott felhasználási lehetőséggel, de kedvező adózási feltételekkel – SZÉP-kártya juttatással is támogathatja családos munkavállalóit. Nincs akadálya ugyanis, hogy a SZÉP-kártya alszámla-értékhatarokat, illetve a rekreációs keretösszeget meg nem haladó (béren kívüli juttatásnak minősülő) mértékig a munkáltató akár a cafeteria szabályzat módosításával, akár azon kívül az év hátralévő részében egy összegben vagy részletekben, szochomentes kiegészítő SZÉP-kártya támogatásban, belátása szerint részesítse munkavállalóit. Differenciáltan is meghatározhatja a juttatásra jogosultak körét (például nagycsaládosok), a jogosultság feltételeit, ügyelve arra, hogy az nem lehet például jutalom, vagy célprémium [szja-törvény 1. § (10) bekezdés], továbbá fontos az egyenlő elbánás elvét is betartani.

**Surányi Imréné
okleveles közigazda**

A járványügyi helyzettel összefüggő írásainkat
ITT olvashatja el!

Katások: különbség a 12 millió alanyi adómentesség, illetve a 12 millió bevételei határ között

Tapasztalatok szerint sok katát választó adózó nincs tisztában azzal, mi a különbség a 12 millió forintos alanyi adómentesség és a 12 millió forintos katas bevételei határ között, pedig, ha ezt az értékhatar megközelítik, és nem figyelnek oda, komoly problémájuk adódhat. Cikkünkben ennek elkerülésében igyekszünk segítséget nyújtani.

Jelen írásunkkal a kata és az alanyi adómentesség értékhatar-számítása közötti különbségekre szeretnénk felhívni a figyelmet. A cikkben nem térünk ki – egyebek mellett – az értékhatarba beszámítandó, illetve be nem számítandó bevételekre, a kata vagy az alanyi mentességnél a szabályok alóli kivételekre.

Mit jelent a kata 12 millió forintos bevételei határa?

Kezdjük az egyszerűbb kérdéssel, amit mindenki mond, és amiről a legtöbb írás szól! Katásként 12 millió forintos árbevétel (ez nettó árbevétel, tehát nem befolyásolja, hogy áfás vagy alanyi mentes-e egy vállalkozó) 25, 50 vagy 75 ezer forintos havi tételes adót kell fizetni, illetve megfelelő választás esetén 50 ezer forintos éves iparüzési adót (Budapesten).

Katamértékek

- 25 ezer forint a kata, ha valakinek a vállalkozás mellett van egy főállása.
- 50 ezer forint a kata, ha nincs főállás, és az alapnyugdíjat választja az adózó.
- 75 ezer forint a kata, ha nincs főállás, és magasabb összegű nyugdíjat szeretne az adózó.

Tehát kata szempontjából a 12 millió forintos értékhatar azt jelenti, hogy ezen éves bevétel nem terheli a katas és iparüzési adón kívül egyéb adófizetési kötelezettség a vállalkozást, a bevétel így adózott jövedelemnek minősül és főállású katásként biztosítási jogviszonyt keletkeztet.

Ha tört évben katázik a vállalkozás

Amennyiben a kata adózásra év közben térünk át, úgy arányosítani kell a maximum árbevétel határt. Tehát ha április 1-jétől választjuk a kata adózási formát, úgy 9 millió forintos árbevétel van megfizetve ezen évben az adó.

A kata bevételei korlátjának átlépése

Amennyiben átlépjük a kata 12 millió forintos éves korlátját, abban az esetben sem történik tragédia, de érdemes bekalkulálni, hogy a 12 millió forintot meghaladó bevétel 40 százalékos adófizetési kötelezettség terheli. Egy példán levezetve: 13 millió forintos éves bevétel esetén az alap adófizetési kötelezettségen felül 400 000 forintos adófizetési kötelezettség keletkezik.

Csak a megszerzett bevétel számít

A kata adózási mód egyik előnyös szabályozása, hogy az értékhatarba csak a megszerzett bevétel számít bele. Tehát attól, mert leszámoltunk akár 16 millió forintos összeget, nem kell a 12 millió forintot meghaladó 4 millió forint után a 40 százalékos adót, azaz 1 600 000 forintot megfizetni, csak ha az be is folyt. Itt van egy kis mozgástér, amellyel a katas fizetési kötelezettség tervezhető. Például, ha van keretünk az adott évre, megkérhetjük ügyfelünket, hogy fizessen előleget, vagy ha úgy alakul, hogy átlépünk a 12 millió forintos bevételre, akkor akár köthetünk egy részletfizetési megállapodást.

Az Adózóna nyáron sem pihen!

Előfizetésével most családi hétvégét
nyerhet a Villapark Várgesztesbe!

MEGRENDELÉS: ADOZONA.HU/ELOFIZETES

adózóna

Nyeremények:

- » Családi üdülés
- » 100 magazincsomag

Mit jelent az alanyi mentesség 12 millió forintos határa?

Tapasztalatok alapján a legtöbb adózó ugyanazt gondolja az alanyi áfamentességről, mint a kataról – amelyet az előbb mutattunk be röviden –, viszont így komoly tévedésbe lehet esni.

Az alanyi mentesség lényege

Az alanyi áfamentesség lényege egy jog, azaz választási lehetőség, hogy főszabály szerint éves 12 millió forintos árbevételig nem kell az értékesítésre áfát számolni és áfabevallást sem kell beadni. Igaz, cserébe beszerzéseinkkel kapcsolatban sem élhetünk áfalevonási jogunkkal, tehát egy esetleges alanyi mentesség választását, vagy az áttérést mindig az adott vállalkozás vonatkozásában érdemes értékelni. Alapvetésként elmondható, hogy ahol a megrendelő magánszemély vagy alanyi mentes vállalkozás, a szolgáltatásnyújtás/termékértékesítés során a költségek nem számottevőek, abban az esetben mindenféleképpen érdemes az alanyi mentesség választása.

Az évközi alanyi mentesség választása

Amennyiben egy vállalkozást évközben indítunk, és alanyi mentességet választunk, abban az esetben a 12 millió forintos értékhatárt szintén arányosítani kell. Ellentétben a katalanyisággal az áfa alanyi mentes választásra évközben nem lehet áttérni, kizárólag ha az vállalkozás indításhoz kapcsolódik.

Az alanyi mentesség határának átlépése

Amennyiben átlépjük az évi 12 millió forintos értékhatárt, abban az esetben már a legelső számlára – amellyel azt átlépjük – áfát kell felszámítani és megfelelő bevallást beadni. Egy példán bemutatva: ha 9 milliós számlakiállításunkat követően 4 millió forintos számlát állítanánk ki, abban az esetben a teljes 4 millió forintos nettó összegre rá kell számolni a megfelelő mértékű áfa összegét – tehát nem csak a 12 millió forintot meghaladó részre, illetve természetesen ezen időpontot követően kiállított számláinkra is ez érvényes.

Kétéves eltiltás

A katafizetéshez képest a legnagyobb gondot az jelenti, hogy a következő

2 évben nem választhatjuk az alanyi mentes adózási módot!

További problémát vet fel, ha nem vesszük észre, hogy átléptük a 12 milliós számlázási (!) alanyi mentes limitet, mert ebben az esetben a megrendelőnkől már sokkal nehezebb lesz behajtani a leszámolni elfelejtett áfa összegét – főleg abban az esetben, ha magánszemélyről van szó. Sajnos több olyan példával találkoztunk, ahol nem vették észre, hogy átlépték a határt.

Áfa szempontjából a teljesítés számít

Míg a kata szempontjából a bevétel megszerzésének időpontja, addig áfaszempontból a teljesítés időpontja számít. A teljesítés napja az áfas vállalkozások legfontosabb dátuma (kivételek a pénzforgalmi áfát választóknak), mivel az adókötelezettség ezen időponthoz kapcsolódik. Ez azt jelenti, hogy attól mert egy számlát nem állítanak ki, vagy mert egy számlát a teljesítéstől eltérő dátummal állítanak ki, az áfafizetési kötelezettség fennáll, akkor is, ha kiállítják a számlát, mivel ebben az esetben maga a számla kiállítása keletkezteti az adófizetési kötelezettséget.

Nézzük meg ezt példákon levezetve! Van egy folyamatos teljesítésű ügylet, amelyet minden hónapban számláznak, és a fizetési határideje a teljesítés napja, legyen ez minden hónap 15-e. Ebben az esetben attól függetlenül, hogy nem állítja ki az eladó a számlát december 15-én, az áfafizetési (felszámítási) kötelezettség ugyanúgy beáll, tehát beszámít az alanyi mentes értékhatárba. Vagy tegyük fel, hogy egy teljesítési igazolás december 20-ára szól, de a számlát csak következő évi teljesítési időponttal állítják ki – ebben az esetben is az áfafizetési kötelezettség (vagy mentességi értékhatárba számítás) decemberre számít.

Adóellenőrzés esetén

Ha egy esetleges adóellenőrzés feltárja, hogy a vállalkozás éves összesítésben kicsúszott az alanyi mentesség határából (mert nem jól állította ki a számlát, vagy nem vette észre a határátlépést), akkor a következő évekre kiállított számlákra is fel (vagy vissza) kell számítani az áfa összegét! Ráadásul ellenőrzés esetén 50 százalékos bírsággal is számolni kell az áfa ösz-

szegére vetítve, és nagy eséllyel maga az áfa behajtása sem lesz egyszerű az ügyfelektől.

Összehasonlítva a két 12 millió forintos értékhatár

	KATA alanyiság	Áfa alanyi mentesség
alanyiság választás	év közben is választható	év közben csak vállalkozás indítás esetén választható
tört év esetén	arányos értékhatár	arányos értékhatár
túllépés következménye	40%-os adófizetési kötelezettség, a 12 millió forintot meghaladó részre a túllépéssel a katalanyiság nem vesz el	a 12 millió forintos éves bevétel meghaladó éven belül kiállított teljesítésű első számlára áfa felszámítása
mi számít a 12 millió forintos összegbe	tárgyévben megszerzett bevétel	tárgyévi teljesítésű számla
amit „tartalmaz” az értékhatárig	adókat	nem kell áfát felszámítani

**Kocsis Zoltán közgazdász,
Dr. Szeiler & Partners
Könyvelő és Adótanácsadó Iroda**

Új tb-törvény: szochofizetés nyugdíjasoknál

A július 1-jén hatályba lépett új Tbj. egyik legjelentősebb „újítása” – a munkaviszonyban álló dolgozó havi minimális adó- és járulékfizetési kötelezettségének bevezetése mellett – a nyugdíjasok biztosítási és járulékfizetési kötelezettségének megszüntetése, amely a szociális hozzájárulási adóról szóló törvény vonatkozó szabályait sem hagyhatta érintetlenül.

A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXII. törvény (Tbj.) – biztosítottak körét taglaló 6. szakasza – általános alapelvként szögezi le, hogy a semmilyen biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonyban sem terjed ki a biztosítás a kiegészítő tevékenységet folytatónak minősülő személyre.

A jogszabály 4. paragrafus 11. pontjának értelmében kiegészítő tevékenységet folytató személynek a 6. paragrafus szerinti biztosítási kötelezettség alá eső jogviszonyban kereső tevékenységet folytató saját jogú nyugdíjas személy minősül, azzal, hogy az egyéni vagy társas vállalkozó akkor is kiegészítő tevékenységű, ha a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötte és özvegyi nyugdíjban részesül.

Az e körbe tartozók tehát július 1-jétől nem biztosítottak és semmilyen járulék fizetésére nem kötelezettek. (Június 30-áig ez a mentesség csak az Mt. szerinti munkaviszonyban álló személyt, a mezőgazdasági őstermelőt és az egyházi személyt illette meg, feltéve, hogy nyugdíjas volt.)

A jogszabály a nyugdíjasan kereső tevékenységet folytatókat nem csak valamennyi járulék, hanem a jogviszonyhoz kapcsolódó szociális hozzájárulási adó alól is mentesíti. Az 5. paragrafus (1) bekezdésének a), illetve g) pontja értelmében nem keletkezik az 1. paragrafus (1)–(3) bekezdései szerint adófizetési kötelezettsége

az e tevékenysége, jogállása alapján szerzett jövedelme tekintetében a kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozónak, illetve a kifizetőnek a Tbj. szerint kiegészítő tevékenységet folytató személyre tekintettel.

Tehát július 1-jétől a kifizető a Tbj. 6. paragrafusa alá eső jogviszony esetén a kiegészítő tevékenységet folytató személy a jogviszonyával összefüggő díjazása, jövedelme után nem köteles szociális hozzájárulási adót fizetni.

Például, egy nyugdíjas személy havi 20 ezer forintos megbízási díjából származó 18 000 forintos jövedelme után június hóra még meg kell fizetni a szociális hozzájárulási adót, ellenben július hónaptól már nem.

Ugyanakkor fontos emlékeztetnünk arra, hogy ez a mentesség csak a kiegészítő tevékenységű státusszal (tehát a Tbj. 6. paragrafusaiban említett jogviszonyokkal) összefüggésben, illetve a szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény (szochotörvény) 1. paragrafusának (1)–(3) bekezdéseiben említett adóalapok tekintetében illeti meg az egyéni vállalkozót,

illetve a kifizetőt. Így a béren kívüli juttatások (szja-törvény 71. §), illetve a béren kívüli juttatásnak nem minősülő egyes meghatározott juttatások (szja-törvény 70. §) a nyugdíjasok esetében is szochofizetéssel járnak.

Nem érinti a változás a magánszemély szochofizetési kötelezettségét sem, így például az osztalék után a nyugdíjas magánszemélynek továbbra is meg kell fizetnie a szociális hozzájárulási adót, ahogy a nyugdíjas mezőgazdasági őstermelő sem mentesül alóla.

A mentesség kifizetőhöz kötése adott esetben ellentmondásos is lehet. Erre példaként a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyok körébe tartozó, egyéni vállalkozónak nem minősülő természetes személlyel létesített vállalkozási jogviszonyt (vállalkozási jellegű jogviszonyt) említhetjük. Ha a nyugdíjas magánszemély az említett jogviszonyt kifizetővel létesíti, akkor a vállalkozási díjból származó jövedelmet július 1-jétől kizárólag 15 százalék személyi jövedelemadó terheléssel, biztosítási és járulékfizetési kö-

HVG MUNKAJOG

2020

KÜLÖNSZÁM

HATÁLYOS MUNKA
TÖRVÉNYKÖNYVE –
COVID-19-
KIEGÉSZÍTÉSSEL

4750 forint helyett

Kedvezményes ár: **4040** forint!

INGYENES HÁZHOZ SZÁLLÍTÁS! • Megrendelés: bolt.hvg.hu/kulonszam

06-1-436-2045, hétköznap 9 és 14 óra között

ugyfelszolgalat@hvg.hu

telezettség még a minimálbér 30 százalékát (vagy naptári napokra ennek harmincad részét) meghaladó havi jövedelem esetén sem jöhet szóba.

Viszont, ha az érintett a jogviszonyt egy másik természetes személlyel létesíti, aki nem minősül kifizetőnek és biztosítási kötelezettség híján, azaz az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.) 7. paragrafus 31. pontjának i) pontja alapján (foglalkoztatói státuszára tekintettel) sem válik azzá, és fennáll a magánszemély szochofizetési kötelezettsége.

Széles Imre,
társadalombiztosítási szakértő

Olvasza el kapcsolódó cikkeinket is!

A NAV a nyugdíj mellett munkát végzők járulékmentességéről

Új tb-törvény: egyezik-e a járulék és a szochó alapja?

Példákkal

A számla új kötelező tartalmi eleme július 1-jétől

A számlázási szabályok változása miatt 2020. július 1-jétől a belföldön teljesített ügyletről kibocsátott számlán fel kell tüntetni a terméket beszerző, szolgáltatást igénybe vevő áfaalany adószámának első 8 számjegyét, vagyis a vevői adószámot, olvasható a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) honlapján.

Erre azonban csak akkor van szükség, ha áfaalany szerzi be a terméket, vagy veszi igénybe az adott szolgáltatást. Továbbra is kibocsátható tehát számla vevői adószám nélkül, ha a terméket beszerző, szolgáltatást igénybe vevő nem áfaalany, hanem például gazdasági tevékenységet nem végző, belföldi vagy külföldi magánszemély, nemzetközi szervezet, esetleg fegyveres testület vagy diplomáciai szervezet. Ha a terméket beszerző, szolgáltatást igénybe vevő – szóban vagy írásban – úgy nyilatkozik, hogy nincs adószáma, vagy az ügyletben nem áfaalanyként jár el, és ezért a számlázáshoz nem ad meg adószámot, akkor a számlának nem kell vevői adószámot tartalmaznia.

adozona.hu

Olvasza el a július 1-jétől megváltozott számlaadat-szolgáltatási kötelezettség értelmezése körüli anomáliákról szóló cikkünket is!

Számlaadat-szolgáltatás adómentes ingatlan-bérbéradásról: felülírhatja a NAV a törvényt?

Fontos tudnivalók a munkaidő-nyilvántartásról

A munkaidő-nyilvántartás a munkáltató alapvető kötelezettsége, amellyel összefüggésben számos gyakorlati kérdés felvetődik. A törvény ugyanis a munkaidő-nyilvántartás vonatkozásában általánosan fogalmaz, annak konkrét megvalósítási módja a felügyeleti szerv, illetve a bíróság gyakorlatából derül ki. Ezen kérdések szempontjából jelentősége van a Kúria legutóbbi döntésének (BH 2020.2.52.), melynek részleteit az alábbiakban ismertetjük.

A munka törvénykönyve általános kereket ad csupán

A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 134. paragrafusa rögzíti, hogy a munkáltató nyilvántartja a rendes és a rendkívüli munkaidő, a készenlét, a szabadság, valamint 2019. január 1. napjától kezdődően a 109. paragrafus (2) bekezdése, valamint a 135. paragrafus (3) bekezdése szerinti megállapodás alapján teljesített rendkívüli munkaidő tartamát (önként vállalt túlmunka).

A nyilvántartásból naprakészen megállapíthatóknak kell lennie a teljesített rendes és rendkívüli munkaidőnek, valamint a készenlét kezdő és befejező időpontjának is. A nyilvántartás az írásban közölt munkaidő-beosztás hónap végén történő igazolásával és a változás naprakész feltüntetésével is vezethető. Fontos, hogy kötetlen munkarend esetében a nyilvántartásnak kizárólag a szabadság és az önként vállalt túlmunka tartamát kell tartalmaznia.

A megfelelő nyilvántartás megléte mind munkaügyi ellenőrzés esetén, mind pedig munkaügyi perben emelt jelentőségű. Mindkét esetben a munkáltató terhére értékelik, ha a nyilvántartás nem, vagy nem kellően részletesen áll rendelkezésre.

Munkaügyi felügyelet: a munkavégzés napi kezdő időpontja szükséges, a ter- vadatok nem jogszerűek

Az említett jogesetben érintett munkáltató üzletében tartott ellenőrzést követően a munkaügyi felügyelet 2018. április 27. napján kelt határozatával 540 ezer forint munkaügyi bírságot szabott ki, mert a munkáltató meg-

sértette egy munkavállalója esetében a napi munkaidő mértékére vonatkozó, az Mt. 99. paragrafusának (2) bekezdése előírását. A döntés megállapította továbbá, hogy a munkáltató 17 fő (név szerint felsorolt) munkavállaló esetén megsértette az Mt. munkaidő-nyilvántartásra vonatkozó 134. paragrafusának (1)–(3) bekezdéseiben foglalt előírásokat.

A határozat indoklása szerint az élelmiszerüzletben az ellenőrzés időpontjában bemutatott tárgyhavi munkaidő-nyilvántartás 2017. december 28–31. munkavégzési napokra előzetesen kitöltött munkaidőadatokat tartalmazott. A munkaügyi ellenőrzés időpontjában a munkáltató tehát nem rendelkezett naprakész és valós munkaidő-nyilvántartással, továbbá a bemutatott munkaidő-nyilvántartásban szereplő tervezett munkavégzési időadatok, a beosztásban szereplő tervezett időadatokkal nem mindenben egyeztek meg. A munkáltató másik üzletében a bemutatott tárgyhavi munkaidő-nyilvántartás pedig nem tartalmazta a munkavállalók tárgynapi munkavégzésének kezdő időpontját.

Munkáltató: a törvény a nyilvántartás ilyen módját nem követeli meg

A munkáltató álláspontja szerint megfelelő naprakész munkaidő-nyilvántartással rendelkezett. Arra hivatkozott, hogy az Mt. 134. paragrafusa lehetővé teszi, hogy a nyilvántartást az írásban közölt munkaidő-beosztás hónap végén történő igazolásával és a változás naprakész átvezetésével töltsék ki, egyéb tekintetben a munkáltatónak szabad keze van. Az üzletei vonatkozásában a munkavállalók tényleges munkaidőadatai a tárgynapokon a munkaidő-nyilvántartásban végleges rögzítésre kerültek.

A munkáltató a munkaidő-beosztást és a tényleges munkaidőadatokat tartalmazó munkaidő-nyilvántartást az üzletek számítógépén, számítógépprogram segítségével vezette. Az adott munkavégzési napon a boltvezető (vagy a helyettese) a munkaidő-beosztás adatait átmásolta a tényleges munkaidőadatokat tartalmazó jelenléti ívre, és naprakészen rögzítette a tényleges munkavégzési időpontokat.

A számítógépes program nem volt lezárható a munkaidő-beosztásban ►

szereplő munkavállaló napi munkavégzési adatai rögzítésének hiányában. Álláspontja szerint tehát a gyakorlata megfelelt a törvényi előírásoknak, az eseményszerű, azaz valós idejű munkaidő-nyilvántartás követelménye az Mt. 134. paragrafusának rendelkezéséből pedig nem következik.

Kúria: naprakészség, és nem eseményszerűség szükséges

A Kúria kiemelte, hogy az Mt. szerint a munkáltató köteles nyilvántartani a munkavállalók rendes és rendkívüli munkaidejével, készenlétével, szabadságával kapcsolatos adatokat [Mt. 134. § (1) bekezdés]. A munkaidő-nyilvántartásnak meg kell felelnie a hitelesség, ellenőrizhetőség és naprakészség elvének. A munkaidő-nyilvántartás körében a törvény nem ír elő alaki követelményt, így annak vezetése bármilyen formában történhet, ha kétséget kizáróan tartalmazza az Mt.-ben előírt elemeket. A nyilvántartásból naprakészen megállapíthatónak kell lennie a teljesített rendes és rendkívüli munkaidőnek, valamint a készenlét kezdő és befejező időpontjának, nem rögzíti feltételként azonban azt, hogy mindenek egy dokumentumban kellene szerepelnie [Mt. 134. § (2) bekezdés].

A Kúria rámutatott arra, hogy az Mt. 134. paragrafusa a munkavállaló védelmét szolgáló szabály. A munkáltató a nyilvántartás módszerét és módját maga határozza meg, a nyilvántartás vezetésébe a munkavállalót is bevonhatja. Akkor felel meg a törvénynek a munkáltató eljárása, ha ennek megfelelően a munkavállalót kioktatja, ellenőrzi, és gondoskodik arról, hogy ha a nyilvántartással összefüggő hiányosság merül fel, azt még lehetőleg aznap, előre szabályozott eljárási rendnek megfelelően pótolja. Ha eképpen jár el, a munkáltatót mulasztás nem terheli.

A munkáltató a munkaidő kezdetét és végső időpontját köteles rögzíteni, a munkaidő kezdeti időpontjának nyilvántartásával kapcsolatos késedelméből azonban még nem következik, hogy a munkaidő tartama még aznap nem kerül rögzítésre, az Mt. 134. paragrafusának (1) bekezdése szerinti adatok vezetése nem naprakész. Az Mt. 134. paragrafusának (2) bekezdéséből a munkaidő megke-

désének az azzal egy időben történt (eseményszerű) dokumentálási kötelezettsége nem következik (Mfv. II. 10.363/2015/4., EBH 2016.M13.).

A Kúria kiemelte: tény, hogy az adott munkavállaló munkavégzése megkezdését követően rövid idővel az elektronikus nyilvántartási rendszer még nem tartalmazta a munkakezdés időpontját, további bizonyított körülmény hiányában nem ad alapot az Mt. 134. paragrafusának (1) és (2) bekezdéseiben foglaltak megsértésének megállapítására.

Végezetül megállapította, hogy az előre kitöltött adatok fogalmilag nem lehetnek naprakészek, hiszen olyan időszakokra vonatkoznak, amikor a munkavállaló részéről teljesítés még nem történt. A munkaidő-nyilvántartás naprakész vezetésének követelménye, így annak ellenőrzése is csak adott napra vagy a múltira nézve értelmezhető, a jövőre nézve nem. Jogsértést tehát ezzel összefüggésben sem állapított meg.

**dr. Kéri Ádám
ügyvéd**

AJÁNLÓK

Ezt érdemes tudni a céges autók magánhasználatáról

A cégek tulajdonában lévő vagy általuk üzemeltetett gépjárművek korlátlan magánhasználata nem minden esetben adómentes. Milyen szabályokra kell figyelni?

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (szja-törvény) 1. számú mellékletének 8.37. szerinti adómentes a kifizető, külföldi székhelyű jogi személy, egyéb szervezet által biztosított személygépkocsi magán-célú használata, továbbá azzal összefüggésben úthasználatra jogosító bérlet, jegy juttatása.

E rendelkezés tekintetében fontos tényező a személygépkocsi fogalma, amely az szja-törvény alkalmazásában nem azonos a hatósági nyilvántartás alapját képező fogalommal.

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) szerint a személy-

szállítás céljára készült olyan gépkocsi, minősül személygépkocsinak, amelyben – a vezető ülését is beleértve – legfeljebb 9 állandó ülőhely van.

Ettől eltérően az szja-törvény 3. § 45. pontja szerint személygépkocsinak minősül a négy, illetve három gumibroncskerékkel felszerelt olyan gépjármű, amely a vezetővel együtt legfeljebb nyolc felnőtt személy szállítására alkalmas, azzal, hogy idetartozik a benzinüzemű, a dízelüzemű, az elektromos üzemű, a gázüzemű személygépkocsi, a versenyautó, az önjáró lakóautó. Személygépkocsinak minősül továbbá az a vegyes használatú, 2500 kilogrammot meg nem haladó megengedett együttes tömegű, olyan gépjármű (nagy rakodóterű személygépkocsi), amelynek rakodótere gyárilag kialakítva kettőnél több utas szállítására alkalmas, de kézzel egyszerűen oldható ülésrögzítése révén a felhasználás szerinti terhek szállítására bármikor átalakítható a válaszfal mögötti rakodótér, ideértve azt az esetet is, ha az ülés eltávolítására visszafordíthatatlan műszaki átalakítással került sor.

Ugyanez érvényes a társasági adóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (tao-törvény), rendelkezéseinek alkalmazásában is [tao-törvény 4. § 31/c) pont], továbbá a gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény (Gjt.) cégautóadó-kötelezettséget előíró szabályait szintén e meghatározás szerinti személygépkocsi esetében kell alkalmazni [Gjt. 17/A. § (1) bekezdés].

Az eltérő meghatározásból adódik, hogy az szja-törvény 1. számú mellékletének 8.37. pontja alapján csak az szja-törvény szerinti személygépkocsi magánhasználat adómentes, vagyis a rendelkezés nem vonatkozik a kilenc- vagy többszemélyes kisbuszokra, illetve 2500 kilogrammot meghaladó megengedett együttes tömegű, vegyes használatú nagy rakodóterű személygépkocsi magán-célú használatára.

Kérdés, hogy mivel jár, ha az szja-törvény szerint személygépkocsinak nem minősülő céges jármű esetében magánhasználat merül fel?

**Surányi Imréné
okleveles közgazda**

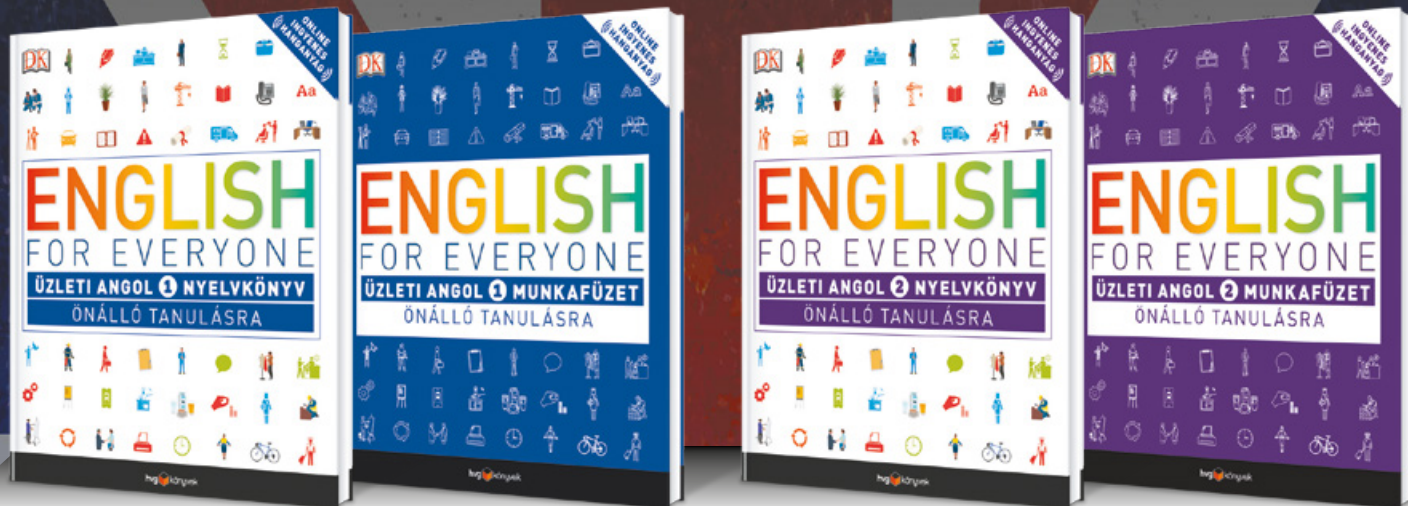
A kérdésre a választ cikkünk folytatásában itt olvashatja el:
https://adozona.hu/szja_ekho_kulonado

ÜZLETI ANGOL

ÚJ!

ENGLISH FOR EVERYONE

ANGOLTANULÁS ÖNÁLLÓAN

A beszédkézséget és a szövegértést segítő, ingyenes online hanganyaggal és applikációval.

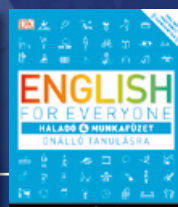
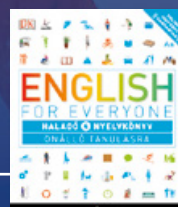
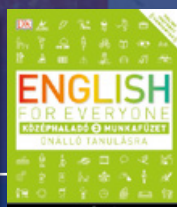
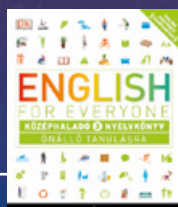
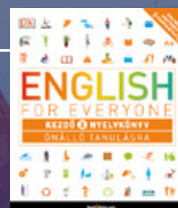
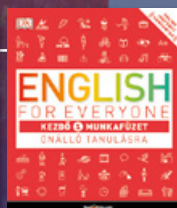
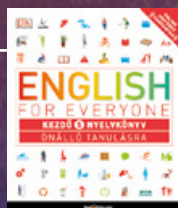
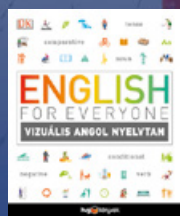
A vizualításra épülő kurzus segíti a szavak és a nyelvtan hatékonyabb elsajátítását.

Hasznos kifejezésekkel és nyelvtani szerkezetekkel munkahelyi szituációkhoz.

A SOROZAT TOVÁBBI KÖTETEI

LEFEDIK AZ A1–C1 SZINTEN ELVÁRT NYELVTANI, BESZÉDÉRTÉSI ÉS SZÓKINCSTANYAGOT.

Érvénytelen tajsám, keresőképtelenség: új szabályok

Július elején hirdették ki azokat a kormányrendelet-módosításokat, melyek arról rendelkeznek, miként kell eljárni az egészségügyi szolgáltatásijárlék-tartozás miatt érvénytelenné vált tajsám esetén, illetve a táppénz-hozzájárulás és a keresőképtelenség visszamenőleges igazolása kapcsán.

Végrehajtási szabályok a tajsám érvénytelenségekor

Az új Tbj. (azaz a 2019. évi CXXII. törvény) módosítása úgy rendelkezik, hogy ha az egészségügyi szolgáltatási járulék fizetésére kötelezett személy fizetési kötelezettségét nem teljesíti és az ebből keletkező hátralék összege meghaladja az egészségügyi szolgáltatási járulék 6 havi összegét, akkor a tajsám egészségügyi szolgáltatás igénybevétele vonatkozásában érvénytelen, így az egészségügyi szolgáltatás térítésmentesen nem vehető igénybe.

A fenti szabály kapcsán módosult a 217/1997. kormányrendelet, amely érvénytelen tajsám esetén 2020. július 2-ától az alábbiakról rendelkezik:

Amikor az egészségügyi szolgáltatás – például tb-támogatott orvosi ellátás – igénybevételekor ellenőrzik a jogosultságot, és az ellenőrzéskor a NEAK nyilvántartása szerint ugyan érvényes a beteg tajsáma, de rendezetlen a jogviszonya (azaz piros lámpa jelenik meg), vagy a fenti 6 havi tartozás kapcsán érvénytelen a tajsáma (azaz barna lámpa jelenik meg), akkor az ellenőrzést végző szolgáltató köteles átadni az érintett személynek a NEAK honlapjáról letölthető értesítést. Azaz mind piros, mind barna lámpa esetén fennáll a beteg/érintett személy tájékoztatásának a kötelezettsége.

A fenti kormányrendelet módosítása rögzíti azt is, hogy ha 6 havi tartozás miatt érvénytelen a tajsám, akkor is biztosítani kell a betegnek a sürgős szükség esetén nyújtandó ellátásokat és a mentést. Sürgős szükség az egészségi állapotban bekövetkezett olyan változás, amelynek következtében azonnali egészségügyi ellátás hiányában a beteg közvetlen életveszélybe kerülne, illetve súlyos vagy maradandó egészségkárosodást

sz szenvedne. 2020. július 1-jétől teljesen új tb-törvény lépett hatályba, az év első felében viszont még a „rég” járuléktörvényt kellett használni. Éppen ezért a HVG Tb-különszáma mindkét tb-törvényt tartalmazza, külön magyarázatokkal az első és a második félévre, s megfelelő táblázatokkal, példákkal is segíti az előírások értelmezését.

Az új Tbj. módosítása továbbá arról is rendelkezik, hogy mikor lesz újra érvényes a tajsám, ha az a fenti 6 havi tartozás kapcsán vált érvénytelenné. A törvény erre vonatkozóan kimondja, hogy a tajsám érvényessége a tartozás megfizetésétől – vagy ha fizetési kedvezményt kapott az érintett személy, akkor annak engedélyezését követő naptól – kerül visszaállításra.

Azaz a tartozás utólagos megfizetése nem eredményezi a tajsám visszamenőleges érvényességét. Ezt erősíti meg a 43/1999. kormányrendelet 2020. július 2-án hatályba lépett kiegészítő szabálya is, amely szerint „ha az ellátott egészségügyi szolgáltatásra való jogosultsága azért nem áll fenn, mert az egészségügyi szolgáltatásijárlék-fizetési kötelezettségét nem teljesítette, és az ebből keletkező hátralék összege meghaladta az egészségügyi szolgáltatási járulék havi összegének hatszorosát, akkor az ellátás igénybe vételét követően az egészségügyi ellátásra való jogosultság utólag nem igazolható”.

dr. Radics Zsuzsanna
tb-szakértő, jogász

A teljes cikket itt olvashatja el:
https://adozona.hu/tb_jarulekok_nyugdji

Ingóeladás: bevétel, önálló tevékenységből származó vagy egyéb jövedelem

Mi minősül ingó vagyontárgynak, illetve ingóértékesítésnek a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint, hogyan alakul a bevétel, a megszerzésre fordított összeg, a jövedelemszerzés időpontja és mely ügyletek élveznek adómentességet? Írásunkból ezekre a kérdésekre is választ kaphat.

Az ingóságok értékesítése során a magánszemélynek a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (szja-törvény) 58. paragrafusa alapján kell megállapítania a jövedel-

mét, kivéve, ha ezt a bevételt egyéni vállalkozóként vagy mezőgazdasági őstermelőként szerzi meg.

Az szja-törvény 3. paragrafusának 30. pontja értelmében ingó vagyontárgynak minősül az ingatlanok nem minősülő dolog, kivéve a fizetőeszköz, az értékpapír és a föld tulajdonosváltozása nélkül értékesített lábon álló (betakarítatlan) termés, termény (például lábon álló fa). Mivel nem minősül ingóértékesítésnek a földterület tulajdonosának változása nélkül értékesített lábon álló termés, termény, ebben az esetben az értékesítő magánszemélynek önálló tevékenységből származó jövedelme keletkezik.

Ha a magánszemély saját maga által készített termékeket, például ékszereket, más kézimunkát értékesít, akkor ez a tevékenysége a személyi jövedelemadó szempontjából – az áfában választott adózási módtól függetlenül – minden esetben önálló tevékenységnek minősül és természetesen az adókötelezettségét is az erre vonatkozó szabályok szerint kell teljesítenie. Az ilyen jellegű önálló tevékenység megkezdését is be kell jelenteni az adóhatóságnak.

Nem minősül az ingóértékesítés bevételének az ingó vagyontárgy szerződéskötés időpontjában érvényes szokásos piaci értékét (árát) meghaladó része. Ez az összeg egyéb jövedelemnek tekintendő és az összevont jövedelem részét képezi. Az ingó vagyontárgy szokásos piaci értékét az szja-törvény 3. paragrafusának 9. pontjában foglaltak szerint kell meghatározni. Ilyen eset, amikor a magánszemély személygépkocsit (ingó vagyontárgyat) apportként egy gazdasági társaságba 6 millió forint könyv szerinti értéken – tulajdonosváltozást eredményezően – visz be, ugyanakkor a jármű piaci értéke 4 millió forint, akkor 4 millió forint ingóértékesítésből származó bevétel és 2 millió forint az összevont adóalapba tartozó egyéb bevétel keletkezik.

Ingóértékesítésből származó jövedelemnek minősül az önálló tevékenységet folytató magánszemélyek (az egyéni vállalkozók és az őstermelők is ide tartoznak ebből a szempontból) által a nem kizárólag üzleti célt szolgáló vagyontárgyak (gép, jármű, berendezés, felszerelési tárgy) értékesítéséből származó jövedelem is, amelyek után az értékcsökkenési leírást átalányban ►

számolták el. Amennyiben kizárólag üzleti célú tárgyi eszközt értékesít az önálló tevékenységet folytató magánszemély és annak beszerzési költségeit a tevékenységből származó bevételével szemben nem átalányban számolta el, akkor az értékesítésből származó bevétel a tevékenység bevételének része.

Abban az esetben, ha az önálló tevékenység megszüntetését követően kerül sor az értékesítésre, akkor ingó-értékesítésről van szó, de az önálló tevékenység során a költségek között elszámolt szerzési értékkel a bevétel már nem csökkenthető.

A jövedelmet úgy kell megállapítani, hogy az ingó vagyontárgy értékesítéséből származó bevételből le kell vonni a magánszemélyt terhelő megszerzésre fordított összeget, a megszerzéssel és eladással kapcsolatban igazolt költségeket és a vagyontárgyat érintő – az szja-törvény 3. paragrafus 32. pontjának a) pontja szerinti – értéknövelő beruházások költségét (kivéve azokat, amelyeket korábban költségként a magánszemély már elszámolt). A jövedelem megállapítása során a költségek csak a bevétel mértékéig számolhatók el.

Lepsényi Mária
adószakértő

A teljes cikket itt olvashatja el:
https://adozona.hu/szja_ekho_kulonado

Mi tartozik bele a munkakörbe, meddig mehet el a munkáltató?

Sajtóértesülés szerint rendkívüli felmentéssel bocsátotta el a Pécsi Tanterületi Központ az egyik pécsi gimnázium nevelés-oktatást segítő, művészeti oktatásban résztvevő munkatársát, aki egészségügyi okokra hivatkozva nem akart részt venni az iskola érettségik előtti vegyszeres fertőtlenítésében. Mi tartozik bele a munkakörbe? Mennyire bővíthető a munkaköri leírás tartalma? Meddig mehet el a munkáltató?

A munkavállaló a munkaköri feladatait a munkáltatói jogkör gyakorlójának külön utasítása nélkül köteles elvégezni. A kiszámíthatóság, megbízhatóság és egyértelműség érdekében a munkáltató köteles legkésőbb a munkaviszony kezdetétől számított tizenöt napon belül írásban tájékoztatni a munkavállalót a munkakörébe tar-

tozó feladatokról. Ez nem csak azért lényeges, mert a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 46. § (1) bekezdés d) pontja előírja, ha nem mert egy esetleges jogvita vagy munkaviszony-megszüntetés esetén van mihez nyúlniuk a feleknek és nem több bírósági tárgyalás, valamint tanúk meghallgatását követően kell összerakni a feladatok jegyzékét.

Ugyanakkor a munkaköri leírás esetleges hiánya nem mentesíti a dolgozót azon feladatok ellátása alól, melyek külön megállapodás hiányában is a munkaköre részét képezik.

A munkakör azoknak a feladatoknak az általános meghatározása, amelyeket a munkavállalónak a munkaszerződés alapján teljesítenie kell. A munkavállaló tehát csak olyan munkák elvégzésére utasítható, amelyek e feladatcsoportba tartoznak, ebből következően a munkaköri leírás nem lépheti át a szerződésben rögzített munkakör kereteit.

Így például, ha a munkavállaló munkaköre HR vezető, ebbe értelemszerűen nem tartozik bele a gyógyítási vagy a takarítási teendők ellátása. Még abban az esetben sem, ha a munkaköri leírásban szerepelne ezek a teendők, vagy az akár azt tartalmazza, hogy a dolgozó „köteles ellátni mindazon feladatokat, melyekre a munkáltató utasítja”.

Az egyéb teendő ellátására akkor kötelezhető a munkavállaló, ha az olyan feladatnak minősül, amely nyilvánvalóan része a munkakörnek. Ennek hiányában az utasítás jogszerűen megtagadható. Ez a megfogalmazás azonban nem hatalmazza fel a munkáltatót arra, hogy olyan feladat elvégzését rendelje el, amely nyilvánvalóan nem része a munkakörnek. És fordítva: ha a munkaköri leírás ugyan nem tartalmaz egy feladatot, de az egyértelműen a munkakör része, abban az esetben annak ellátását a munkavállaló nem tagadhatja meg.

A munkavállaló köteles ellátni a munkaköréhez kapcsolódó, de a munkaköri leírásban nem szereplő eseti vagy rendszeres feladatokat, ha annak szükségessége felmerül vagy erre vezetőitől utasítást kap. A munkaköri leírás a munkáltató egyoldalúan jogosult elkészíteni (kivéve, ha a felek a munkaszerződésben rendeznék a kérdést, ami a munkáltatói oldalon álló félnek nem javasolt), így egyol-

dalúan dönthet annak módosításáról, beleértve akár a bővítését is. Fontos azonban, hogy a munkavállaló a kibővített feladatkört is el tudja látni a beosztás szerinti rendes munkaidejében.

dr. Hajdu-Dudás Mária
munkajogi ügyvéd

A teljes cikket itt olvashatja el:
<https://adozona.hu/munkajog>

KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK

Túl gyakori adóvizsgálat: mit tehet az adózó?

Egyik cégem az EU-ban kereskedik, éves forgalma eléri a 15 milliárd forintot. Az idei évben már a hatodik jogkövetési vizsgálatot kapja, öt munkanapos határidővel. A megküldött 95 pontból álló kérdéslista és a beküldendő anyag körülbelül 2500 oldalból álló állományának összekészítése sok időt és energiát vesz el a kollégáktól, így határidő-módosítást kértünk. Amikor tárgyalunk az ügyintézővel a plusz két nap módosításról, már újabb vizsgálatról érkezik a megbízólevél, ráadásul a folyamatban lévő 15 hónapos időszakból az új vizsgálat tartalmaz 3 hónapot. Milyen lehetősége van az adózónak a vizsgálatot elhalasztatni, mivel a kollégák nem tudják elvégezni a napi munkát, lévén azt folyamatosan akadályozzák az ellenőrzések. Létezik szabály arra vonatkozóan, hogy milyen gyakran tarthat vizsgálatot az adóhatóság? Sok olyan adatot is bekér a NAV, amelyhez hivatalból hozzáfér, nem lehet arra hivatkozni, hogy például nézzék meg az ekáért, a cégbírósági adatokat stb.? Hányszor lehet határidő-módosítást kérni? Kérhető egy időszakra az átfogó vizsgálat, hogy utána azt az időszakot már ne vizsgálják? A cég szabályosan működik, a lezárt vizsgálatok során soha nem kapott bírságot, így a sok jogkövetési vizsgálatot nehezményezi a cégvezető.

SAKÉRTŐNK VÁLASZA:

Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLII. törvény (Air.) 91. paragrafusának (1) bekezdése szerint az adóhatóság jogkövetési vizsgálat keretében a bevallási időszak lezárását megelőzően is

- a) ellenőrizheti, hogy az adózó eleget tett-e a törvényekben előírt egyes adókötelezettségeinek, azokat határidőben, illetve az adó megállapítására, bevallására és megfizetésére alkalmas módon teljesíti-e;
- b) adatokat gyűjthet a nyilvántartásban és az adózó nyilvántartásában, bevallásában szereplő adatok, tények, körülmények valóságtartalmának, illetve ezek hitelességének megállapítása érdekében;
- c) vizsgálhatja a gazdasági események valóságát;
- d) adatokat gyűjthet az ellenőrzési tevékenysége támogatása érdekében, így különösen becslési adatbázis létrehozásához, karbantartásához.

Az Air. 98. paragrafusának (1) bekezdése szerint az adózó köteles az adóhatósággal az ellenőrzés során együttműködni, az ellenőrzés feltételeit a helyszíni ellenőrzés alkalmával biztosítani, az adóhatóság felhívására az adóhatóság által meghatározott módon nyilatkozatot tenni. Ugyanezen paragrafus (2) bekezdése szerint az adózó az iratokat és az adózással összefüggő, elektronikus adathordozón tárolt adatokat felhívásra az adóhatóság által közzétett formátumban rendelkezésre bocsátja, illetve az ellenőrzéshez szükséges tények, körülmények, egyéb feltételek megismerését biztosítja. Az ellenőrzés során az adózó és foglalkoztatottja az adóhatóság részére az ellenőrzéshez szükséges felvilágosítást megadja. Nem kötelezhető az adózó olyan nyilvántartás, összesítés, számítás elkészítésére, amelyet jogszabály nem ír elő.

Jogkövetési vizsgálatokat tehát – melyek nem teremtenek ellenőrzéssel lezárt időszakot – tetszőleges gyakorisággal, és akár egymást átfedő időszakokra is rendelhet el az adóhatóság, ezek halasztására (természetes személy adózó kivételével)

vagy lemondására nincs lehetőség. Ugyanakkor arra lehetősége van az adózónak, hogy egyes eljárási cselekmények (például iratbekérés) kapcsán kérje a kérdésben is jelzett okokra való hivatkozással a revízió által megadott határidő meghosszabbítását (megalapozott esetekben ezt a revízió engedélyezni is szokta).

Átfogó ellenőrzést kérhet az adózó – bár erre kifejezett szabályt az Air. nem tartalmaz –, azonban azt az adóhatóság nem köteles elrendelni. Az adóhatóság – bár nem kötelezheti az adózót olyan nyilvántartás, összesítés, számítás elkészítésére, amelyet jogszabály nem ír elő – jogosult a hivatalból rendelkezésre álló adatok kapcsán is az adózó dokumentumait bekérni (például az említett ekebejelentés adatai értelemszerűen az adóhatóság rendelkezésére állnak, de az ezen adatokat alátámasztó/cáfoló szerződéseket, számlákat, fuvarozási bizonylatokat stb. csak az érintett adóalanytól tudja beszerezni, tehát ezek bemutatására az adózót felhívhatja).

dr. Verbai Tamás,
a HÍD Adószakértő és Pénzügyi
Tanácsadó Zrt. vezérigazgatója

Tárgyi eszköz értékesítése tevékenységét szüneteltető vállalkozónál

Egyéni vállalkozó jelenleg szünetelteti tevékenységét. A vállalkozásában volt egy tehergépkocsi, amit most a szüneteltetése alatt értékesít. Áfaalany, az áfát bevalljuk és megfizetjük. Kérdésünk: az értékesítésből származó jövedelmet miként kell bevallani a szüneteltetés alatt?

SAKÉRTŐNK VÁLASZA:

Az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény 18. paragrafusa alapján az egyéni vál-

lalkozók nyilvántartásában szereplő egyéni vállalkozó 2017. január elsejétől a tevékenységét legalább egy hónapig és legfeljebb két évig szüneteltetheti.

Ha a két év elteltével az egyéni vállalkozó nem jelenti be az egyéni vállalkozói tevékenység folytatását, akkor a magánszemély egyéni vállalkozói jogállása megszűnik.

Akik 2017. január 1-jét megelőzően kezdték el a tevékenységüket szüneteltetni, azok esetében még a régi szabály az irányadó, vagyis legfeljebb 5 évig szüneteltethető a tevékenység.

Korlátozások a szünetelés alatt

Az egyéni vállalkozó a szünetelés tartama alatt

- egyéni vállalkozói tevékenységet nem végezhet,
- egyéni vállalkozói tevékenységhez kötődő új jogosultságot nem szerezhethet, új kötelezettséget nem vállalhat,
- vállalkozói minőségében adó-viszsaigénylést, adó-visszatérítést nem kérhet, költségvetési támogatást nem igényelhet (sem a szünetelés időtartama, sem a szünetelés megszűnését követően),
- túlfizetés visszatérítését nem kérheti.

Az szja-törvény 57. paragrafusának (5) bekezdésében foglaltak szerint a szünetelés kezdő napjától az addig végzett egyéni vállalkozói tevékenységre tekintettel a szünetelés megkezdésének adóévéről szóló adóbevallás benyújtásáig

- befolyt ellenérték (bevétel) a szünetelés megkezdése adóévében megszerzett vállalkozói bevételnek,
- igazoltan felmerült kiadás a szünetelés megkezdése adóévében elszámolható vállalkozói költségnek minősül, amelyet az egyéni vállalkozónak a szünetelés megkezdése évéről szóló adóbevallásában kell fi-

VELETEK VAGYUNK!
OLVASÓKKAL. ÚJSÁGÍRÓKKAL.

gyelembe vennie. A szünetelés megkezdése adóévéről szóló adóbevallás benyújtását követően befolyó bevételre, illetve felmerült kiadásra minden olyan adóévben, amelyben a tevékenység az adóév minden napján szünetelt, az önálló tevékenységből származó jövedelem megállapítására vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

Ez azt jelenti a gyakorlatban, hogy ha az egyéni vállalkozó tevékenysége szüneteltetésének ideje alatt, de a szünetelés kezdő évéről (például 2019-ről) beadandó szja-bevallásának benyújtására nyitva álló határidőig (például 2020. május 20-áig) értékesítette az egyéni vállalkozói tevékenységéhez használt, kizárólag üzleti célt szolgáló tárgyi eszközét, akkor a tárgyi eszköz eladási ára az egyéni vállalkozásból származó bevételnek minősült, amellyel szemben az értékcsökkenési leírás még el nem számolt része a költségek között elszámolható volt.

Ha a tárgyi eszköz eladására a bevallás benyújtására nyitva álló határidőt követően, de a szünetelés ideje alatt került sor például 2020-ban május 20. után (például 2020 decemberében), akkor e bevételre az önálló tevékenységből származó bevételre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, vagy ha egész évben szünetelt, vagyis ilyen esetben is az ingó értékesítésre vonatkozó kedvezőbb rendelkezések sem alkalmazhatók a jövedelemszámításakor.

Megjegyzem, hogy a nem kizárólagos tárgyi eszköz, például a személygépkocsi értékesítése esetén – ha az nem tekinthető kizárólag üzleti célt szolgáló tárgyi eszköznek (nem személyszállításra és kölcsönzésre használt) – a jövedelemszámítás az ingóság értékesítésére vonatkozó rendelkezések szerint kell megállapítani.

Az önálló tevékenységből származó bevételek körét az szja-törvény 2. számú melléklete határozza meg.

A melléklet I.2 pontja szerint bevételnek minősül a kizárólag üzleti célt szolgáló tárgyi eszköz értékesítésekor kapott ellenérték, ha annak beszerzési, előállítási költségét a magánszemély bármely évben elszámolta a költségei között. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a 2020. évi szja-bevallás kitöltésekor a bevételt szerepeltetni kell az önálló tevékenységből szár-

mazó bevételek között, és ha az eladni kívánt tárgyi eszközt az adózó nem 2020-ban vásárolta, akkor annak beszerzési ára nem vonható le a bevétel összegéből a jövedelemszámításakor.

Ebben az esetben legfeljebb 10 százalék igazolás nélkül elszámolható költségnyadot lehet alkalmazni, feltéve, hogy minden jövedelmét e szabály szerint állapítja meg, és a jövedelem után nemcsak 15 százalék szja-t, de 17,5 százalék szochót is fizetni kell, igaz, hogy ez 2020-as változás miatt utóbbi 15,5 százalékra csökken. Aki a tevékenységét az adóév utolsó napján is szünetelteti, annak esetében a bevallás benyújtásának határideje 2021. május 20. Az adófizetési kötelezettséget nem csak a tárgyi eszköz eladása jelenti, hanem az is, ha azután az adózó például kisvállalkozói kedvezményt vett igénybe, és azt a szünetelés ideje alatt az adózó átsorolja. Ez azt jelenti, hogy az egyéni vállalkozói tevékenységére tekintettel nem kötelezett a magánszemély adóbevallás benyújtására, ha e tevékenységét az adóév minden napján szüneteltette, de e rendelkezéstől függetlenül a szünetelés időszakában is be kell vallania az adóévben

- a) kisvállalkozói kedvezménnyel,
- b) fejlesztési tartalékként nyilvántartott összeggel,
- c) foglalkoztatási kedvezménnyel,
- d) kisvállalkozások adókedvezményével

kapcsolatban keletkezett adófizetési kötelezettségét, amelyre akkor kerülhet sor, ha ezek a kedvezmények nem váltak véglegessé.

Ebből következően például a tevékenységét szüneteltető egyéni vállalkozónak

- a kisvállalkozói kedvezményre vonatkozó feltételek nem teljesítése esetén (például átsorolta a tárgyi eszközt, és azt magáncélra használja vagy eladta),
- a kisvállalkozások adókedvezményére vonatkozó feltételek nem teljesítése esetén (például eladta a gépet)

bevallási és visszafizetési kötelezettsége keletkezik.

Abban az esetben, ha az adózó az adóév egészében szüneteltette a tevékenységét, akkor kérheti a NAV-tól a feltételek megléte esetén a bevallási tervezet elkészítését is, amennyiben az egyéni vállalkozói tevékenységére

tekintettel nincs adófizetési kötelezettsége, például a korábban érvényesített kedvezmények igénybevétele vagy tárgyi eszközök értékesítése miatt. Abban az esetben, ha egész évben nem szünetelt, akkor a tárgyi eszköz-eladás vállalkozói bevétel és utána a költség-elszámolás is.

Juhász Tibor okleveles nemzetközi és ellenőrzési adószakértő

Ingatlan bérbeadása egyéni vállalkozás megszüntetése után

Az 1999-ben vásárolt, üzlethelyiségként használt ingatlan áfáját az egyéni vállalkozás levonásba helyezte, évente elszámolta az értékcsökkenést. A vállalkozás az ingatlant 2016-tól bérbe adja, amire az áfaköteleesség tétele választotta (5 év). Megszüntetés után az ingatlant magánszemélyként kívánja bérbe adni másik magánszemélynek. A megszűnés szabályai alapján keletkezik-e a fentiek alapján áfa- és szja-fizetési kötelezettsége a vállalkozónak a szóban forgó ingatlan után? Ha igen, konkrétan mi lesz az áfa és az szja alapja? A használatba vételtől számítva már 21 év eltelt. Magánszemély bérbeadóként milyen adózási, számlaadási kötelezettségei lesznek, ha adószámos, illetve nem adószámos bérbeadó lenne? A bérbeadásra előzőleg választott 5 éves áfakötelezettség már nem fog rá vonatkozni?

SAKÉRTŐNK VÁLASZA:

Az szja-törvény 10. számú melléklet II/1. pontja értelmében megszűnéskor csak a készletek és a 200 ezer forint bekerülési érték alatt vásárolt tárgyi eszközök leltári értéke tekintendő bevételnek. Az üzlethelyiség – amennyiben több mint 200 ezer forint értékben lett megvásárolva – nem befolyásolja tehát megszűnéskor a vállalkozói tevékenység eredményét, és adóalapot sem képez.

Az áfa szempontjából a megszűnés nem jelent ilyen egyszerű kérdést. Az áfatörvény 11. paragrafus (2) bekezdésének d) pontja értelmében ugyanis az adóalanyiség megszűnése azt eredményezi, hogy ha a megszűnéskor az áfaalany olyan terméket tart tulajdonában mellyel kapcsolatban a vásárláskor áfalevonási joga állt fenn, akkor a megszűnés napján sajátos termékértékesítés következik be, pusztán a megszűnés miatt. Ilyenkor a fize- ▶

tendő áfát a termék megszűnéskor érvényes beszerzési (piaci) ára után kellene megfizetnie. Áfa szempontjából nézve azonban a magánszemély és az egyéni vállalkozó ugyanazon áfabeli adóalanynak tekintendő. Ezért, ha a magánszemély az egyéni vállalkozói jogállás megszűnését követően folyamatosan továbbra is gazdasági tevékenység érdekében használja az ingatlan, akkor nincs jogalapja annak, hogy a fizetendő áfa megállapításra kerüljön. Ameddig tehát a magánszemély akár egyéni vállalkozóként, akár adószámos magánszemélyként vagy ingatlan-bérbeadóként az ingatlan folyamatosan gazdasági célból használja, hasznosítja, adófizetési kötelezettség nem merülhet fel.

Ha az ingatlan-bérbeadásra az áfa-fizetési kötelezettséget választotta, akkor a választás évétől számított 5. adóév végéig attól már nem tud eltérni. Igaz a választását utólag módosíthatja, de csak akkor, ha ezen utólagos módosítás nem érint már bevallott áfaalapot és áfát. Ha tehát már vallott be az adóhatóság felé ingatlan-bérbeadásból áfaalapot és áfát, akkor ki kell várnia az 5 éves időszak végét magánszemélyként is, mert az áfa szempontjából magánszemélyként és egyéni vállalkozóként is ugyanazon adóalanynak minősül. Ha áfafizetésre kötelezett, akkor számlát kell adnia az ingatlan-bérbeadásról a bérbevevőnek.

Szipszer Tamás adószakértő

El nem fogadott munkaszerződés-módosítás

A munkavállaló a vidéki üzemtől gyalog 10 percre lakik. Munkaszerződésében a vidéki telephely szerepel a munkavégzés helyeként. A munkáltató a munkaszerződés módosításával budapesti munkavégzési helyet jelölt ki. A munkavállaló nem írta alá az új munkaszerződést, és kérte, hogy szüntessék meg a munkaviszonyát, mivel rá nézve hátrányos a munkavégzés helyének módosítása. Beadta a közös megegyezés iránti kérelmet, amiben leírta, hogy miért nem írja alá az új munkaszerződést, és kéri,

hogy részére végkielégítést és felmondási időt számfejtessenek. A munkavállaló két kiskorú gyermeket nevel, a munkábajárás ideje 10 percről napi közel 3 órára emelkedett volna. A munkáltató közös megegyezéssel szüntette meg a munkaviszonyát, és nem fizetett sem végkielégítést, sem felmondási időt. A munkaviszony végétől számított 5 munkanapon belül sem adta ki a dokumentumokat és a bérfizetés sem történt meg. Jogosult-e a munkavállaló az általa kért juttatásokra?

SAKÉRTŐNK VÁLASZA:

A munkaszerződésben rögzített állandó munkahely módosításához mindig a felek egybehangzó akaratnyilatkozatára van szükség, hasonlóan ahhoz az esethez, amikor a munkaszerződésben rögzítik a munkavégzés helyét, és a munkavállaló szokásosan egy helyen végzi a munkáját. Azaz, ha a munkáltatónak megváltozik a székhelye, telephelye vagy bármely oknál fogva meg kívánja változtatni a munkaszerződésben megjelölt munkavégzési helyet, ahhoz mindenképpen szükség van a munkavállaló írásbeli hozzájárulására. Ez pedig szükségszerűen együtt jár a munkaszerződés módosításával. Ilyenkor a munkáltató felajánlja az új munkahelyen történő munkavégzés lehetőségét, és a munkavállaló eldönti, hogy ezt az ajánlatot elfogadja vagy elutasítja. Ebből a szempontból nincs jelentősége az indoknak (például a távolságnak az új munkahelytől).

Ha nem járul hozzá a dolgozó, akkor a munkáltató a felmondás szabályai szerint – mivel nem tudja foglalkoztatni a munkavállalót –, kénytelen megszüntetni a munkaviszonyt (külön munkavállalói kérelem nélkül), felmondási idő és végkielégítés fizetése mellett. Ezt írásban kell megtennie, olyan pontos, jogszerű indokolással ellátva, hogy ha azzal szemben a munkavállaló bírósághoz fordul, tudja bizonyítani a leírtakat. A kérdés szerinti esetben a munkavállaló kezdeményezte a munkaviszonya közös megegyezés-

sel történő megszüntetését, melyhez a munkáltató nem járult hozzá. Ekkor nem maradt más lehetősége a munkáltatónak, mint megszüntetni a munkaviszonyt. Ha ezt nem tette meg (és a munkavállaló sem), akkor a munkaviszony jelenleg is fennáll, tehát a kérdés szerinti 5 munkanap el sem kezdődhetett.

dr. Hajdu-Dudás Mária
munkajogi ügyvéd

Családi gazdálkodás vezetője cseden

A családi gazdálkodás vezetője munkaviszonya alapján jogosult csedre. A családi gazdálkodásnak három tagja van. Az édesanya (mint vezető), a férj és egy gyermek. Az édesanya a közeljövőben újabb gyermeknek fog életet adni, viszont a családban csak ő tesz eleget azoknak a személyi feltételeknek, amelyeket a családi gazdálkodás vezetője számára a törvény előír. A csed időtartama alatt ő maga nem végezhet munkát. Mi lesz a családi gazdasággal? Az működhet tovább zavartalanul? Továbbra is megoszthatják háromfelé a bevételeket az szja-bevallásban?

SAKÉRTŐNK VÁLASZA:

A csed ideje alatt személyesen, nem végezhet jövedelemszerző tevékenységet a kismama (tehát nem dolgozhat), még akkor sem, ha ő a vezető. Ettől még a családi gazdaság működhet, ha felvesznek a kismama helyett alkalmazottat, aki rendelkezik az előírt képzettséggel, a családi gazdaság többi tagja dolgozik, lesz bevétel és költség is. Év végén továbbra is a családi gazdaság december 31-ei létszámával osztják el a bevételt és a költséget, számolják ki az egy főre jutó jövedelmet. Tehát nem jövedelme nem lehet a családi gazdaság vezetőjének a csed ideje alatt, hanem csak munkát nem végezhet, csak a gyermekével foglalkozhat.

Szarvas Imréné,
könyvvizsgáló, adószakértő